

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

25

Fotografiar la naturalesa és una afició que compartim moltes i molts de nosaltres i és durant la primavera i l'estiu, i sobretot en les vacances, quan més oportunitats se'ns presenten de fotografiar eixe paisatge inoblidable, eixes dos bellíssimes palometes blaves, o eixa magnífica flor que no havíem vist abans.

Per a identificar plantes, a més de les tradicionals guies en paper, comptem amb Apps (aplicacions per a mòbils) que ens permetran identificar una planta fotografiant les seues flors, fulls o fruits. ArbolApp és una aplicació espanyola creada pel CSIC en col·laboració amb el Reial Jardí Botànic, que inclou 118 espècies d'arbres silvestres de la península Ibèrica i les illes Balears. Esta App funciona amb un sistema molt senzill i intuïtiu semblant al de les claus dicotòmiques. Pl@ntNet és una aplicació francesa, amb una base de més de 4.000 plantes i que permet la identificació introduint fins a 4 fotos de la planta. Finalment si la planta que desconeixes és ornamental, LikeThat et permetrà identificar-la, encara que només si entens anglés.

D'altra banda, SEU/BirdLife, amb la col·laboració de la Fundació BBVA, ha elaborat la Guia de les aus i itineraris ornitològics d'Espanya, primera aplicació mòbil per a observar i conèixer amb detall sobre el terreny les aus d'Espanya.

Llevat que durant les teues vacances oblides, soterres, perdes... el mòbil (la qual cosa, per un altre costat, podria ser molt saludable), este estiu ja pots identificar les plantes i aus que vages trobant de forma ràpida i senzilla.

Enllaços d'interés

- <http://www.montessorienca.es/3-apps-gratuitas-para-la-identificacion-de-plantas-free-apps-for-plant-identification/>
- <http://www.seo.org/2014/02/18/primera-aplicacion-movil-para-observar-y-conocer-sobre-el-terreno-las-aves-espanolas/>

24

Marsilea quadrifolia L. El famós trévol de quatre fulles és una falaguera aquàtica que habita en llocs temporalment entollats o cursos d'aigua amb escàs corrent. A la Comunitat valenciana era típic d'arrossars i séquies, però va desaparèixer en 1982. Des de llavors, encara que botànics i tècnics de conservació de flora l'han buscada, no han tornat a veure la planta viva i possiblement estiga extinta.

Per a recuperar-la, des del programa de conservació de flora autòctona, s'han desplaçat fins al delta de l'Ebre, on es localitza la població més pròxima. Allí han recollit mostres de la planta i ara en el Banc de Germoplasma del Jardí Botànic de la Universitat de València conserven els seus esporocarps i mantenen exemplars de la planta viva en cultiu en el mateix jardí.

El nostre següent pas és introduir una nova població en el CEACV, junt amb la marjal dels Moros, en el terme de Sagunt, per a assegurar-nos la conservació de l'espècie.

Així que si vols conèixer la Marsilea, ajudar a recuperar-la i passar un matí en plena naturalesa, diumenge que ve 7 de juny, celebrarem una jornada en el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana amb activitats per a famílies, per a conèixer millor esta espècie i plantar-la en una de les llacunes del Centre. Només has d'apuntar-te, telefona al 96 268 0000.

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

Enllaços d'interés

- <http://www.citma.gva.es/web/ceacv>
- <http://www.jardibotanic.org/>

23

Davall l'auspici de l'Organització Europea per a la Ciència de les Plantes (EPSO), hui dilluns 18 de Maig se celebra el "Dia Internacional de la Fascinació per les Plantes". S'estima que en el planeta Terra hi ha unes 250.000 espècies vegetals que tenen una gran importància per a les nostres vides. Les plantes capturen l'energia del sol i la transformen en sucres que s'incorporen a la seua biomassa per a alimentar la humanitat i els animals. A més, amb la fotosíntesi capten CO₂ i contribueixen a la reducció dels gasos d'efecte d'hivernacle en l'atmosfera.

El Dia Mundial de la Fascinació per les Plantes vol conscienciar la població sobre la importància de la investigació de les plantes per al medi ambient, l'economia i la societat. A més, cobreix tots els aspectes del seu món: investigació bàsica, agricultura, jardineria, nutrició, conservació del medi ambient, silvicultura, canvi climàtic, biodiversitat vegetal, relació de les plantes amb l'art, etc.

Pots participar en alguna de les activitats (tallers, visites guiades, etc.) que es fan en jardins botànics, centres d'investigació, universitats, etc. També pots organitzar-ne tu mateix alguna; totes les iniciatives fetes entre el 3 i el 31 de maig sobre el món de les plantes es consideraran dins d'esta celebració.

Enllaços d'interés:

- <http://fascinationofplantsday.org/spain.htm#70>
- <http://www.csic.es/dia-internacional-de-fascinacion-por-las-plantas>
- <http://www.jardibotanic.org/>
- <http://www.ambientum.com/calendario-medioambiental/18-mayo-dia-Internacional-Fascinacion-Plantas.asp>

22

El pròxim dia 2 de febrer se celebra el Dia Mundial de les Zones humides. S'hi commemora la data en què es va adoptar la Convenció sobre les Zones humides en la ciutat iraniana de Ramsar, el 2 de febrer de 1971.

Enguany, davall el lema **Zones humides per al nostre futur: Uneix-te a nosaltres!**, els organitzadors del Dia Mundial de les Zones Humides, animen els jòvens a tindre un contacte directe amb les zones humides, i els conviden a participar en un concurs fotogràfic el repte del qual és plasmar en una foto una de les moltes maneres com les zones humides asseguren el nostre futur: proporcionen aliment, purifiquen i reposen l'aigua, actuen com una esponja natural enfront de les inundacions i la sequera, protegeixen les nostres costes, emmagatzemen carboni...

Així que, si tens entre 15 i 24 anys no ho dubtes, acudix a una zona Humida, gaudeix del plaer

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

d'estar en la natura i fes una foto. Si ja tens més de 24 anys, no patisques, pots animar familiars o amics per tal que hi participen. No cal anar molt lluny, a la Comunitat Valenciana hi ha al voltant de 50 zones humides catalogades, segur que en trobes alguna a pocs quilòmetres de ta casa. Ha de pujar-se la foto a la pàgina web oficial del "Dia de les zones humides" entre el 2 de febrer i el 2 de març de 2015. El guanyador podrà gaudir d'un vol gratuït a un zona humida en qualsevol lloc del món.

Tingues en compte que el futur de la humanitat també depén dels zones humides.

Enllaços d'interés

- <http://www.ramsar.org/es/actividad/d%C3%ADa-mundial-delos-zones-humides-2015>
- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=1913&idioma=C>
- http://www.cma.gva.es/àrees/espais/zones_humides/zon/memòria2002.pdf

21

Totes les societats humanes depenen de la naturalesa i de la biodiversitat (BD) per a poder fer una vida saludable i segura. Els ecosistemes naturals ens procuren béns i servicis essencials per al benestar. Però el nostre sistema productiu clàssic funciona en gran manera sense incloure les externalitats. La idea de la sostenibilitat ambiental tracta de reduir, si no evitar, la degradació de l'entorn. La idea de l'ambientalització de l'economia tracta d'integrar els costos generats per les externalitats a fi que les activitats productives siguen més sostenibles.

Vegem-ne un exemple, l'oli de palma. Molts productes que usem cada dia en casa, des del xocolate al xampú, contenen oli de palma. Però només un percentatge molt reduït de l'oli de palma produït al món té certificat de sostenibilitat. Sense ser conscients d'això podem estar contribuint a la desforestació i a la degradació dels boscos tropicals. L'única garantia que els productes que consumim estiguen lliures d'oli de palma procedent de la desforestació és que les empreses productores s'hagen compromés a garantir la desforestació zero i a certificar tota la cadena de custòdia. Els consumidors podem saber-ho a través dels segells de certificació.

També la fabricació de roba té impacte sobre la biodiversitat. Algunes marques ben conegudes han començat a adquirir compromisos amb la biodiversitat. En este sentit, Greenpeace va iniciar en el 2011 la campanya **DETOX** amb l'objectiu de "desafiar les millors marques tèxtils a fer els canvis necessaris, elles i els seus proveïdors, per a eliminar totes les substàncies perilloses de la cadena de subministrament i del cicle de vida complet dels seus productes".

L'extracció de recursos minerals per a fabricar mòbils, ordinadors i altres aparells tecnològics també afecten àrees de gran valor per a la biodiversitat, sense oblidar-nos tampoc del cost ambiental que tenen quan s'han convertit en residu.

Com a consumidors responsables, en les nostres mans queda buscar sempre el producte més bo o el menys roí per a la biodiversitat. Una bona pista són els productes que porten etiquetes ecològiques com les de la Taula Redona d'Oli de Palma Sostenible (RSPO en les sigles en anglés), o la de Rainforest Alliance, que ens garantixen que els ingredients utilitzats són sostenibles.

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

També el segell del Forest Stewardship Council (FSC) o el del Program for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) garantixen que els mobles, el material de papereria, el cautxú o la roba que els porten provenen d'exploracions forestals sostenibles.

Enllaços d'interés

- <http://web.fedepalma.org/rspo>
- <http://www.rainforest-alliance.org/es>
- <http://www.greenpeace.org/espana/es/Trabajamos-en/Parar-la-contaminacion/Agua/Campana-Detox-/Detox-Catwalk/#diesel>
- <http://es.fsc.org/>
- <http://www.pefc.es/>
- http://sociedad.elpais.com/sociedad/2014/06/06/actualidad/1402067210_909667.html

20

La Comunitat Valenciana compta en l'actualitat amb quasi 900 arbres monumentals, arbres que posseïxen característiques excepcionals pel seu valor històric, cultural, científic i de recreació, i que constituïxen un patrimoni arbori únic.

Per a incorporar un determinat arbre en la categoria de monumental ha de complir almenys algun d'estos requisits: 350 anys d'edat, 30 metres d'altura (12 metres per a les palmeres excepte en *Washingtonia robusta* que és de 18), 6 metres de perímetre de tronc a 1,30 metres de la base o 25 metres de diàmetre major de copa. Aquells arbres que pel seu valor biològic, paisatgístic, històric, cultural o social siguen rellevants, però no complixen els requisits legals, poden ser declarats arbres d'interés local a proposta de l'ajuntament.

Podem trobar arbres monumentals en alberedes, jardins històrics, places de pobles i ciutats, encara que alguns estan amagats en muntanyes, camins o parcel·les agrícoles. Oliveres, savines, pins, garroferes i carrasques són els més representats.

Es tracta de sers molt fràgils que hem de protegir. Molts d'estos es troben en perill no sols per la seua elevada edat, sinó també per les nostres activitats i descuits: incendis, tales, visites incontrolades, etc. La Comunitat Valenciana és pionera a desenrotllar una llei específica d'Arbratge Monumental (Llei 4/2006, de 19 de maig), que estableix el marc legislatiu per a protegir i catalogar els arbres monumentals i singulars de la CV a través del Centre d'Investigacions i Estudis Forestals (CIEF).

Tingues en compte que els arbres monumentals formen part del nostre patrimoni. Són exemplars amb una rellevant història, simbologia i tradició; a més són importants reductes de biodiversitat, refugi d'una variada flora i fauna de vegades amenaçada.

En estes vacances pots aprofitar per a conèixer alguns dels nostres arbres monumentals, alguns d'estos tenen més de mil anys. Conèixer-los i protegir-los ens enriqueix.

Enllaços d'interés

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=85831&idioma=C>
- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=85831&idioma=C>
- http://ccaa.elpais.com/ccaa/2014/04/28/valencia/1398696699_772236.html

19

Els mosquits són, sense cap dubte, un dels insectes més molestos per a les persones. La biologia de les espècies de mosquits més comunes en les zones rurals i urbanes (de la família **Culicidae**) està lligada al medi aquàtic. Perquè es complete el cicle biològic del mosquit, és necessari que l'aigua romanga estancada, i n'és suficient una xicoteta làmina superficial (qualsevol superfície que permeta que l'aigua s'estanque, un recipient obert, un toll xicotet, etc.). Les femelles són hematòfagues, s'alimenten de sang, i entre les espècies afectades per la picadura d'estos mosquits es troba el ser humà.

El mecanisme més eficaç de lluita contra esta plaga és previndre'n l'aparició, evitant que sorgisquen espais amb aigua on es puguen desenrotllar larves i pupes de mosquits. De manera general, tant en patis, terrasses i balcons com en cases de camp, cal vigilar els elements que puguen acumular aigua, encara que es tracte d'una xicoteta làmina superficial. En este enllaç, <http://www.citma.gva.es/va/web/ceacv/control-de-mosquitos> pots descarregar-te un fullet que hem preparat en el CEACV amb alguns suggeriments per evitar que, almenys en el teu balcó, pati o casa de camp es desenrotllen mosquits.

Enllaços d'interés

- http://www.ayto-valencia.es/ayuntamiento/Sanidad.nsf/vDocumentosTituloAux/20AD4A1390933DB8C12575DA0044CD4C?OpenDocument&bdOrigen=ajuntament%2FSanidad.nsf&idapoyo=&lang=1&nivell=5_1

18

Dissabte que ve 24 de maig té lloc el Dia Europeu dels Parcs, festa que commemora la declaració dels primers parcs nacionals, que es va declarar a Suècia fa ja més d'un segle. En 2014 esta celebració es promou sota el lema europeu: Parcs **per a la naturalesa, el benestar i la pau**, que posa l'èmfasi en el paper que juguen els parcs en el benestar de les persones i emfatitza el seu potencial com a espais per a la cooperació i la pau en el centenari de la primera guerra mundial.

A la Comunitat Valenciana disposem d'un total de 22 parcs naturals amb una superfície protegida de més de dos milions d'hectàrees que es caracteritzen per una gran biodiversitat. Qualsevol d'estos parcs ens ofereix pau i benestar, tan necessaris en el nostre afaenat dia a dia. Al Penyagolosa es va a realitzar una acampada familiar, al Túria han preparat una ruta por las trinxeres de la guerra civil espanyola, a la Serra Calderona ens van a mostrar on s'extrau el suro i

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

ens van a acompanyar per una ruta guiada al Garbí, a la Tinença podem visitar les coves de Bel i el poble íber de la Morranda i a la Serra de Mariola ens ensenyara les ermites de Bocairent. Consulteu les activitats programades per a commemorar el Dia Europeu dels Parcs Naturals i participa en elles amb amics i família.

Enllaços d'interés

- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=85774&idioma=V>
- http://www.redeuroparc.org/dia_europeu_2014.jsp

17

Com cada any, el 22 d'abril se celebra el Dia Internacional de la Mare Terra, un reconeixement que ens recorda que la terra i els seus ecosistemes ens proporcionen l'aliment al llarg de les nostres vides. El nostre planeta està amenaçat pel canvi climàtic, l'explotació insostenible dels recursos i altres problemes creats pel ser humà. Per això, som els humans els que tenim la responsabilitat de recuperar l'harmonia amb la naturalesa, d'impactar el mínim possible sobre el nostre entorn.

En esta data val la pena recordar que la pèrdua de biodiversitat és una de les principals conseqüències del canvi climàtic, un fenomen global lligat a l'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle derivada de l'explotació energètica dels combustibles fòssils. Moltes espècies no aconseguen adaptar-se a l'increment de temperatura, la contaminació i la sobreexplotació dels ecosistemes. D'altres, desenrotllen sistemes que no són els propis. Nosaltres, els humans, també patim estos canvis: augment de la mortalitat associada amb les onades de calor, inundacions, tempestats, incendis, sequeres, etc.; increment de les al·lèrgies en latituds mitjanes i altes de l'hemisferi nord, augment de les malalties diarreiques a causa de la contaminació dels aqüífers, increment de les malalties infeccioses, etc.

Què podem fer nosaltres per les espècies amenaçades? Podem estalviar energia i aigua, evitar l'ús de combustibles fòssils, triar productes ecològics que no danyen el medi ambient o substituir les peretes tradicionals per leds, evitar afectar el seu hàbitat, etc.

Recorda que, contribuint a preservar la salut dels ecosistemes, ens fem un favor a nosaltres mateixos.

Enllaços d'interés

- <http://www.un.org/es/events/motherearthday/>
- <http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/CAP/63/278>
- <https://www.ecologistasenaccion.org/article155.html>

16

Amb el lema **“Zones humides i agricultura: junts en pro del creixement”** ahir diumenge dia 2

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

de febrer, la convenció de Ramsar va celebrar el Dia Mundial de les Zones Humides (DMH). Amb este lema, el Ramsar remarca en la necessitat que els sectors dels zones humides i l'agricultura (per descomptat també el sector de l'aigua) treballen junts per aconseguir els millors resultats comuns.

Sovint, les zones humides han sigut considerades com un obstacle per a l'agricultura, i encara en l'actualitat moltes d'estes són drenades i recuperades per al cultiu.

No obstant això, cada vegada es comprén millor el paper fonamental que exercixen els zones humides en suport de l'agricultura.

Des del CEACV t'invitem a celebrar amb nosaltres el pròxim Diumenge familiar: paisatges d'aigua, paisatges de vida, un programa d'activitats que gira al voltant de Dia Mundial de les Zones Humides, i ens acosta a estos hàbitats i a les espècies que s'hi associen.

Enllaços d'interés:

- http://www.ramsar.org/cda/es/ramsar-activities-wwds-wwd2014index/main/ramsar/1-63-78%5E26287_4000_2__
- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=76357&idioma=V>

15

El pròxim 31 de gener se celebra a la Comunitat Valenciana **el dia de l'arbre**. Com cada any, el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana s'unix a esta celebració amb el programa d'activitats "**Planta un arbre, sembra futur**", activitats que tenen com a objectiu contribuir al coneixement i estima per les formacions boscoses i els seus components (arbustos, arbres i fauna) perquè els ciutadans desenrotllen actituds i comportaments que permeten la seua millora i conservació. Este programa comprén activitats per a escolars des d'infantil a batxillerat en els dies lectius entre el 13 i el 31 de gener, així com activitat familiar. El diumenge 26 de gener t'invitem a participar en "**El dia de l'arbre**", una jornada on podràs conèixer, junt amb la teua família, els arbres del CEACV, visitar una exposició sobre arbres singulars i plantar el teu propi arbre.

Hi ha molts municipis, associacions, grups ecologistes, etc. que celebren el dia de l'arbre amb activitats tan diverses com ara plantació d'arbres, visites guiades, exposicions i passejos, cine, concerts, etc.

Unix-te a alguna d'estes propostes, la que més t'agrade o la que et quede més prop, i disfruta d'una jornada d'oci, aire lliure, i bon rotllo... ambiental.

Enllaços d'interés

- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=1383&idioma=V>

14

Hui se celebra el Dia Mundial de les Tortugues Marines i, per això, el "Tota pedra fa paret de

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

hui" el dedicarem a les tortugues marines del Mediterrani, espècies que, a pesar dels esforços que realitza la comunitat científica i les organitzacions conservacionistes, es troben amenaçades o en perill d'extinció.

Tres són les espècies que trobem en el Mediterrani:

La tortuga bova (*Caretta caretta*). És la més comuna en el Mediterrani, la seua dieta habitual inclou carrancs, meduses, cefalòpodes, altres crustacis i mol·luscos. Poden viure més de 90 anys i pesar més de 100 quilos. Entre les seues característiques destaquen quatre o cinc escuts i tenen 2 uncles en cada aleta.

La tortuga verda (*Chelonia mydas*). A diferència d'altres tortugues, quan arriba a l'edat adulta s'alimenta exclusivament de plantes marines i algues. Les seues característiques són una mandíbula serrada, 2 plaques prefrontals i una uncla en cada aleta.

La tortuga llaüt (*Dermochelys coriacea*). La més gran de totes les tortugues, pot arribar a mesurar 2 metres i pesar 900 quilos. Suporta temperatures molt baixes i, per això, està més estesa geogràficament. És fàcilment recognoscible perquè la seua closca s'estretix per la part de darrere i no té uncles en les aletes.

En l'actualitat, les tortugues marines del Mediterrani es troben en regressió a causa d'una sèrie d'amenaçes Quines són?

- Contaminació del mar. Substàncies tòxiques, abocaments, etc. acaben en el mar, contaminen les aigües i les praderies de posidònia que els servixen d'aliment. La gran quantitat de residus sòlids com les bosses de plàstic, que confonen amb les meduses, els poden provocar obstruccions intestinals.
- La pesca accidental. Les tortugues queden atrapades en les xarxes o mosseguen l'esquer dels hams sense ser l'objectiu dels pescadors. Hem de saber que la pesca accidental no és motiu de sanció.
- El tràfic marítim (col·lidixen amb les embarcacions).
- Desaparició de platges de posta. La major part dels llocs de posta de les tortugues del Mediterrani ha desaparegut per l'ocupació urbanística provocada pel turisme de masses.

- Què podem fer nosaltres per a afavorir la seua conservació?
- Evitar l'ús de plàstics i, sempre que ens hàgem de desfer d'algun, depositar-lo en el contenidor groc.
- Si trobem o pesquem accidentalment una tortuga marina, telefonar al 112, el telèfon d'emergències de la Generalitat Valenciana, perquè s'active el protocol de rescat. Si la tortuga esta viva, serà conduïda a l'**Arca del Mar**, àrea de recuperació i conservació d'animals del mar, on serà recuperada i posteriorment alliberada.

[Enllaços d'interés:](#)

<http://www.cma.gva.es/webdoc/documento.ashx?id=165093>

<http://www.cac.es/oceanografic/exhibitions/sheet/?contentId=117485&languageId=4>

http://www.uv.es/biodiver/c/inve/grup_zoo_mar.htm

http://www.cram.org/cat/tor_especies.php

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

13

En 1994, l'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar el 17 de juny com el Dia Mundial de la Lluita contra la Desertificació i la Sequera a fi de fomentar la consciència pública sobre este problema.

El sòl fèrtil és un recurs finit i irremplaçable que garantix l'aigua i els aliments per als 7.000 milions de persones que habiten el planeta. La progressiva desertificació destruirà les possibilitats de subsistència de milions d'agricultors, per la qual cosa la lluita contra esta és essencial per a evitar mals majors: empobriment de la població, migracions forçoses, inestabilitat política, conflictes socials, etc. Este problema incidix, principalment, sobre territoris fràgils on viu part de la població humana més pobre, però a Espanya el Programa d'Acció Nacional de Lluita contra la Desertificació (PAND) del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient estima que un 35% de la superfície espanyola presenta risc de desertificació. L'explotació no sostenible dels recursos hídrics, la concentració de l'activitat econòmica en la costa, el turisme de masses, l'agricultura de regadiu, etc. són algunes de les causes principals d'este problema.

Per a reduir la degradació de la terra és necessària la implicació activa d'institucions, empreses i ciutadans i apostar per una gestió sostenible de l'agricultura, dels recursos hídrics i del territori. Com a ciutadans, a través de les nostres decisions de compra i de consum i dels nostres hàbits quotidians, podem adoptar comportaments més respectuosos amb la naturalesa i més justos.

Enllaços d'interés:

- <http://www.un.org/es/events/desertificationday/>
 - <http://www.unccd.int/ActionProgrammes/spain-spa2008.pdf>
- *****

12

La Marjal del Moro és una de les zones humides més emblemàtiques de la Comunitat Valenciana, que acull una valuosa comunitat biològica i constituïx un espai vital per a la supervivència d'algunes de les aus més amenaçades del nostre territori.

Des del CEACV, situat a uns 300 metres de l'aiguamoll, t'invitem a descobrir este bellíssim aiguamoll de xicotetes dimensions (al voltant de 300 Ha). És, a més, per la facilitat amb què s'observen les aus i la seua proximitat, un magnífic lloc per a gaudir amb l'observació d'aus aquàtiques i marines, en particular anàtids, agrons i larolimícoles.

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

Enllaços d'interés:

<http://www.cma.gva.es/areas/estado/biodiversidad/habitats/13.html>

<http://www.metrovalencia.es/page.php?page=170>

http://www.accioecologista-agro.org/IMG/pdf/MARJAL_DEL_MOROS.pdf

11

Els aiguamolls constituïxen els ecosistemes més rics i productius del planeta, per ser llocs que alberguen una gran diversitat biològica. La seua conservació és imprescindible per a moltes espècies que depenen no sols de la seua existència sinó del bon estat de conservació.

Un dels màxims exponents de la riquesa natural valenciana són les zones humides litorals. En marjals, llacs i saladers creix una variadíssima flora i habita una multitud d'animals (tant en diversitat d'espècies com en nombre d'exemplars). T'anímem a visitar els nostres aiguamolls. Gaudir d'estos hàbitats i les espècies a estos associades contribuirà que conegues l'important paper que juguen en la conservació dels recursos hídrics i que fomentes la seua conservació.

Dins de la programació anual dirigida als centres educatius, el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana celebra de l'11 al 15 de febrer de 2013 la setmana temàtica "**Paisatges d'aigua, paisatges de vida**", un programa entorn de les zones humides amb l'objectiu de donar a conèixer els valors naturals, culturals i paisatgístics d'estes, fomentar el seu descobriment com a espais d'oci i inspiració i contribuir a la seua conservació.

Enllaços d'interés:

- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=922&idioma=C>
- <http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=68799&idioma=C>

10

Dissabte passat 2 de febrer es va celebrar el Dia Mundial dels Aiguamolls, commemorant-se així la data en què es va adoptar en 1971 la Convenció sobre els Aiguamolls (RAMSAR). Cada any en esta data, organismes oficials, entitats no governamentals i grups de ciutadans realitzen actes i activitats encaminades a augmentar la sensibilització del públic en general sobre els valors de les zones humides i els beneficis que estes reporten a la humanitat.

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

Les zones humides són espais per a la biodiversitat que actuen com a font d'energia i recursos incalculable i com a aliades contra el canvi climàtic, la sequera i les inundacions. Garantixen a més paisatges atractius, inspiració artística, identitat territorial i, per descomptat, espais per a la investigació, l'educació i l'oci.

El tema del Dia Mundial dels Aiguamolls 2013 és Els **aiguamolls i el maneig de l'aigua**.

Els aiguamolls juguen un paper essencial en la conservació de l'aigua. Un ús racional d'estos és fonamental per a la gestió sostenible dels recursos hídrics.

Enllaços d'interés:

<http://www.ramsar.org>

<http://www.magrama.gob.es/es/biodiversidad/temas/conservacion-de-humedales/>

<http://www.seo.org>

9

Dijous que ve, 31 de gener, se celebra a la Comunitat Valenciana el dia de l'arbre. Aprofitant esta data, vos animem que vos informeu i que participeu en iniciatives i propostes que s'organitzen entorn d'ells.

És important recordar que els arbres i els boscos ens oferixen multitud de recursos (fruits, fusta, paper, oxigen, ombra, etc.) i que actuen com a reguladors hídrics i com a engolidors de CO₂. Amb les nostres accions podem contribuir a la seua conservació:

- Respecteu tots els arbres, tant els dels boscos com els dels pobles i ciutats.
- No arranqueu fulls, fruites o llavors dels arbres silvestres. Si necessiteu estudiar-les, arreplegueu-les directament del sòl.
- Planteu arbres, el seu creixement contribuïx a reduir el CO₂ atmosfèric. Trieu espècies autòctones, són més resistents i requerixen menys cures.
- Compreu productes amb el mínim embalatge possible, evitareu la tala d'arbres, a més de generar menys residus.

Enllaços d'interés:

<http://www.cma.gva.es/webdoc/documento.ashx?id=151784>

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

<http://www.bosquessinfronteras.org/imagenes/manualbuenaspracticas.pdf>

8

Els dies 6 i 7 d'octubre se celebra el **Dia Mundial de les Aus**. Els objectius d'esta campanya són els següents:

- Donar a conèixer les amenaces a què s'enfronten les aus i les mesures de conservació necessàries per a la seua supervivència.
- Acostar el món de les aus a la gent per a conscienciar sobre la importància de conservar el nostre entorn natural més pròxim, com un primer pas per a avançar en la conservació mediambiental del nostre planeta.

És important que recordeu que les aus proporcionen beneficis essencials i servicis ecològics, i que actuen com a indicadors de la salut dels ecosistemes, la diversitat biològica i el canvi climàtic. No obstant això, moltes activitats humanes, com l'excessiva urbanització, la caça no sostenible, els impactes del canvi climàtic, la contaminació, etc., posen en greu perill les poblacions d'aus a tot el món.

Aprofitant la Campanya del Dia Mundial de les Aus, al llarg de la setmana els nostres consells tindran com a objectiu acostar-vos al món de les aus així com fomentar les bones pràctiques ambientals en la naturalesa.

Hui en dia tots demandem activitats que faciliten un major contacte amb la naturalesa, allunyades de la massificació, les presses o la contaminació de les ciutats. El turisme ornitològic forma part d'eixe turisme de naturalesa i té com a principal objectiu l'observació d'aus en el seu medi natural. Recordeu sempre que el benestar de les aus és el primer i que de les nostres accions depén la supervivència de moltes aus.

Enllaços d'interés:

<http://www.seo.org>>

<http://www.birdlife.org/>>

www.worldmigratorybirdday.org/ >

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=2240&idioma=V>>

<http://www.rednatura.es/>>

http://www.seo.org/wp-content/uploads/downloads/2011/12/MBP_Turismo_Ornotologico.pdf>

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

<http://svornitologia.org/>>

7

L'hàbitat és vital per a les aus, per la qual cosa totes les activitats han de ser respectuoses amb este i no causar-li danys. Gaudiu del paisatge, inclòs el cant dels pardals, procureu no cridar quan parleu, seguiu l'itinerari assenyalat i respecte la flora i altres elements naturals com els nius de les aus. Recordeu també que heu de recollir els residus que genereu en els desplaçaments, així evitareu accidents i no contaminareu els espais naturals.

Vos interessa el món de les aus i voleu saber més cosetes sobre estes? El pròxim 14 de novembre de 2012 es realitza en el CEACV un curs d'iniciació a l'Ornitologia

Enllaços d'interés:

www.seo.org>

www.ramsar.org>

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=2240&idioma=V>>

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=78425&idioma=V>>

6

Hi ha moments i circumstàncies en què les aus són especialment sensibles: nidificació, zel, migració, descans en dormidors, debilitat o malaltia. Una bona forma d'actuar és acostar-se fins a una distància prudencial, i detindre's abans d'observar algun canvi en el comportament de l'au que observem. En línies generals, procureu no molestar les aus en cap moment, però sobretot en època de cria, ja que podríeu provocar l'abandó del niu amb la consegüent pèrdua de la posta. En espais naturals intenteu desplaçar-vos amb cotxe el mínim possible i si heu de fer-ho, conduïu de forma tranquil·la, causareu menys molèsties, gastareu menys combustible i reduireu emissions de CO².

Enllaços d'interés:

[http://www.seo.org/wp-](http://www.seo.org/wp-content/uploads/downloads/2011/12/MBP_Turmismo_Ornotologico.pdf)

[content/uploads/downloads/2011/12/MBP_Turmismo_Ornotologico.pdf](http://www.seo.org/wp-content/uploads/downloads/2011/12/MBP_Turmismo_Ornotologico.pdf)>

<http://www.magrama.gob.es/es/biodiversidad/temas/red-natura-2000/>>

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=2240&idioma=V>>

5

Si trobeu aus afectades per impactes negatius com a atropellaments, enverinaments, caça il·legal, espolis de nius, etc., heu d'informar l'autoritat competent perquè puguen prendre les

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

mesures oportunes. Els telèfons dels Centres de Recuperació de Fauna a la Comunitat Valenciana són els següents:

Castelló: Forn del Vidre (977 261 397, 964 242 500, 680 559 416)

València: La Granja (961 610 847)

Alacant: Santa Faç (965 150 810, 630 966 989)

Enllaços d'interés:

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=2723&idioma=C>

4

En el mar, pots disfrutar observant animals marins, comporta't amb molt de respecte, especialment amb els cetacis, tortugues i aus. Mai els dones menjar, pot ser perjudicial per a la seua salut.

Si practiques la pesca recreativa, respecta la legislació vigent respecte a pesos i talles mínimes, quotes de captura, períodes i zones hàbils, etc. Queda't només el que hages de consumir, la resta torna-ho viu al mar. Arreplega sempre hams, fils, embolcalls, botelles i altres restes, són trampes mortals per als animals.

La Generalitat Valenciana disposa d'una xarxa d'escoles nàutiques, **Les Escoles de la Mar** on pots aprendre distintes disciplines

Enllaços d'interés:

<http://www.escolesdelamar.com/presentacion>

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=4739&idioma=C>

3

Ens acomiadem de totes i de tots fins setembre. T'animem a posar en pràctica els suggeriments que hem anat comentant-te, perquè d'esta manera contribuiràs a millorar el món en què vivim. **Bon estiu.**

En l'actualitat, tots som conscients dels problemes que afecten els nostres mars i oceans: contaminació de les platges, de l'aigua del mar, esgotament dels recursos pesquers, pèrdua de la biodiversitat marina, etc.

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

La nostra comunitat gaudix de més de cinc-cents quilòmetres de costa i alguns illots. Assumir les nostres responsabilitats és important per a canviar la nostra actitud i contribuir a la conservació del medi marí.

Si posseïxes alguna embarcació recreativa, quan navegues no oblidis que en zones costaneres i espais naturals protegits hi ha limitacions de velocitat.

Enllaços d'interés:

<http://www.cma.gva.es/web/indice.aspx?nodo=4739&idioma=C>

2

En els teus desplaçaments en l'interior d'espais naturals, respecta al màxim l'entorn, les normes vigents i qualsevol senyal que faça referència a l'ús de vehicles.

Practica el senderisme i la bicicleta, a més de ser fonts de salut, ens permeten gaudir del silenci de la naturalesa.

Enllaços d'interés:

<http://www.cma.gva.es/webdoc/documento.ashx?id=151791>

1

Les praderies marines de posidònia tenen una gran importància com a engolidors de CO₂. Ocupen el 2% de la superfície marina i capturen entorn del 50% de les emissions de carboni. La Comunitat Valenciana té aproximadament el 29% de la superfície de praderies de posidònia de l'Estat espanyol, i el 7% d'Europa. Recorda que la posidònia necessita, entre altres condicionants, aigües de bona qualitat, netes, transparents i no contaminades.

Si portes menjar a la platja, evita netejar en l'arena de la platja o en l'aigua del mar els efectes i recipients que hages utilitzat per a transportar els aliments.

No utilitzes gels, xampús, sabons o altres productes detergents en el mar ni en llavapeus, dutxes i la resta d'instal·lacions de la platja.

Enllaços d'interés:

http://playasdecalidad.adlsantapola.es/descargas/File/guia_jpg.bmp

<http://www.posimed.org/>

<http://posidoniaproject.org/med/es/posidonia-oceanica>

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

<http://www.lifeposidoniandalucia.es/es/index.aspx>